

**Шаповалова Марина Василівна,**  
*кандидат хімічних наук, методист 2 категорії кабінету  
експериментальних освітніх методик  
Національного центру «Мала академія наук України»;*

**Халявка Тетяна Олександрівна,**  
*кандидат хімічних наук, методист 2 категорії кабінету  
експериментальних освітніх методик  
Національного центру «Мала академія наук України»;*

**Кононець Людмила Анатоліївна,**  
*кандидат біологічних наук, викладач-методист  
Київського торговельно-економічного фахового коледжу  
Державного торговельно-економічного університету*

## **РОЗВИТОК СИТУАТИВНОГО ІНТЕРЕСУ В УКРАЇНСЬКІЙ ОСВІТІ: ПОТЕНЦІАЛ МЕТОДИКИ SUPPLEMENTAL INSTRUCTION**

В освітньому просторі України присутнє ключове завдання: залучення методів, що підтримують дослідницьку ініціативу та збуджують інтелектуальний інтерес серед учнів та студентів різного віку. Це має особливе значення в українському контексті, адже такий підхід не тільки сприяє зміцненню психологічного благополуччя молоді в умовах воєнного часу, а й готує їх до майбутнього відновлення країни. Важливо також культивувати у молодих осіб лідерські та активні риси характеру для ефективної інтеграції наукової освіти у сучасний освітній процес.

Зацікавленість особи грає значну роль в освітньому процесі, будучи станом залученості або готовності до взаємодії з певними предметами чи ідеями (Hidi & Ann Renninger, 2006). Освітні втручання можуть модифікувати інтерес. Виділяють індивідуальний та ситуативний інтерес (Krapp, 2002). Індивідуальний означає тривалу залученість до певної теми, тоді як ситуативний інтерес пов'язаний із тимчасовою привабливістю діяльності або завдання (Chen et al., 2001).

У контексті викликів, що стоять перед Україною, ситуативний інтерес набуває особливої актуальності. Він може бути спонтанним (triggered-SI) або більш тривалим (maintained-SI), коли студенти поглиблюються у вивчення теми. Підтримка такого інтересу може перетворити його на особистий (Dewey, 1913; Hidi & Ann Renninger, 2006; Hidi & Baird, 1986; Hidi & Harackiewicz, 2000; Krapp, 2002; Mitchell, 1993). Вплив на мотивацію мають також залученість (Fredricks et al., 2004), благополуччя (Bates & McKay Boren, 2020; Renshaw, 2015; Renshaw & Arslan, 2016) та задоволеність (Ritzhaupt, 2019), а позитивні та негативні фактори впливають на емоційний стан (PANAS) (Ebesutani et al., 2012; Laurent et al., 1999). Однак, акцент на розвитку maintained-SI вважається пріоритетним, оскільки дослідження цифрової математичної гри показали, що без його підтримки спостерігається значне зниження залученості студентів (Rodríguez-Aflecht et al., 2018).

Застосування методики додаткової інструкції («Supplemental Instruction») вважається перспективним рішенням для стимулювання розвитку ситуативного інтересу (SI). Ця стратегія орієнтована на зміцнення академічних умінь студентів, сприяючи тим самим їхньому кращому втіленню в навчальному середовищі та збільшенню академічної успішності (ТСаО, 2008).

У США «Supplemental Instruction» вже добре зарекомендувала себе як інструмент мотивації студентів, особливо в рамках важких курсів, де студентська мотивація зазвичай нижча, таких як органічна хімія (UniversityOfFlorida, n.d.). Використання цієї методики може ефективно вплинути на процес навчання хімії серед українських студентів, як це було успішно реалізовано в навчальних програмах з органічної хімії в Університеті Флориди. Такий досвід свідчить про значне поліпшення академічних результатів та якості освіти з органічної хімії (Barth, 2021; Salame & Nazir, 2019).

Втілення «Supplemental Instruction» у навчальний процес може кардинально підвищити якість академічної освіти, забезпечуючи глибоке розуміння складних дисциплін, як-от хімія, та формуючи стимулююче інтерактивне навчальне середовище. У світлі теорій мотивації (Schunk et al., 2014), цей підхід може викликати у студентів внутрішній імпульс до навчання, роблячи освітній процес більш захопливим та значущим, особливо через акцент на ситуативному інтересі, який спонукає до глибшого вивчення предмету.

Таким чином, методики «Supplemental Instruction» може бути цікавою для навчальної практики в Україні та відіграватиме вирішальну роль у підвищенні якості академічної освіти, забезпечуючи студентам глибоке розуміння предметів, особливо у складних дисциплінах на кшталт хімії. Ця методика не лише сприятиме створенню стимулюючого інтерактивного середовища, але й мотивуватиме студентів через розвиток ситуативного інтересу, відповідно до теорій мотивації, роблячи навчання захоплюючим і значущим процесом. Важливим є зміщення акценту на розвиток maintained-SI, що, як показано дослідженнями, є критичним для підтримки високого рівня залученості і глибини освітнього процесу, особливо в умовах, що вимагають від молоді адаптації та відновлення країни в післявоєнний період.

### Список використаної літератури

1. Barth, O. (2021). The Effect of Supplemental Instruction on Educational Accomplishments and Behaviors of Organic Chemistry Scholars. *Water and Environmental Sustainability*, 1(1), 30–36. <https://doi.org/10.52293/wes.1.1.3036>
2. Bates, M., & McKay Boren, D. (2020). *Assessing Wellbeing in Schools An Educator's Practical Guide to Measuring Wellbeing*.
3. Chen, G., Gully, S. M., & Eden, D. (2001). Validation of a New General Self-Efficacy Scale. *Organizational Research Methods*, 4(1), 62–83.

<https://doi.org/10.1177/109442810141004>

4. Dewey, J. (1913). Interest and effort in education. In *Interest and effort in education*. Houghton, Mifflin and Company.
5. Ebesutani, C., Regan, J., Smith, A., Reise, S., Higa-McMillan, C., & Chorpita, B. F. (2012). The 10-item Positive and Negative Affect Schedule for Children, Child and parent shortened versions: Application of item response theory for more efficient assessment. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, *34*(2), 191–203. <https://doi.org/10.1007/s10862-011-9273-2>.
6. Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C., & Paris, A. H. (2004). School Engagement: Potential of the Concept, State of the Evidence. *Review of Educational Research*, *74*(1), 59–109. <https://doi.org/10.3102/00346543074001059>.
7. Hidi, S., & Ann Renninger, K. (2006). The four-phase model of interest development. *Educational Psychologist*, *41*(2), 111–127. [https://doi.org/10.1207/s15326985ep4102\\_4](https://doi.org/10.1207/s15326985ep4102_4).
8. Hidi, S., & Baird, W. (1986). Interestingness-A Neglected Variable in Discourse Processing. *Cognitive Science*, *10*(2), 179–194. [https://doi.org/10.1207/s15516709cog1002\\_3](https://doi.org/10.1207/s15516709cog1002_3).
9. Hidi, S., & Harackiewicz, J. M. (2000). Motivating the Academically Unmotivated: A Critical Issue for the 21st Century. *Review of Educational Research*, *70*(2), 151. <https://doi.org/10.2307/1170660>
10. Krapp, A. (2002). An educational-psychological theory of interest and its relation to SDT. In *Handbook of self-determination research*. (pp. 405–427). University of Rochester Press.
11. Laurent, J., Catanzaro, S. J., Rudolph, K. D., Joiner, T. E., Potter, K. I., Lambert, S., Osborne, L., & Gathright, T. (1999). A measure of positive and negative affect for children: Scale development and preliminary validation. *Psychological Assessment*, *11*(3), 326–338. <https://doi.org/10.1037/1040-3590.11.3.326>
12. Mitchell, M. (1993). Situational interest: Its multifaceted structure in the secondary school mathematics classroom. *Journal of Educational Psychology*, *85*(3), 424–436. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.85.3.424>
13. Renshaw, T. L. (2015). A Replication of the Technical Adequacy of the Student Subjective Wellbeing Questionnaire. *Journal of Psychoeducational Assessment*, *33*(8), 757–768. <https://doi.org/10.1177/0734282915580885>
14. Renshaw, T. L., & Arslan, G. (2016). Psychometric Properties of the Student Subjective Wellbeing Questionnaire With Turkish Adolescents: A Generalizability Study. *Canadian Journal of School Psychology*, *31*(2), 139–151. <https://doi.org/10.1177/0829573516634644>
15. Ritzhaupt, A. (2019). Measuring Learner Satisfaction in Self-Paced E-Learning Environments: Validation of the Electronic Learner Satisfaction Scale (eLSS). *International Journal on E-Learning*, *18*(3), 279–299. <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=eric&AN=EJ1218534&lang=es&site=ehost-live%0Ahttps://www.learntechlib.org/primary/p/178466/>
16. Rodríguez-Aflecht, G., Jaakkola, T., Pongsakdi, N., Hannula-

Sormunen, M., Brezovszky, B., & Lehtinen, E. (2018). The development of situational interest during a digital mathematics game. *Journal of Computer Assisted Learning*, 34(3), 259–268. <https://doi.org/10.1111/jcal.12239>

17. Salame, I. I., & Nazir, S. (2019). The Impact of Supplemental Instruction on the Performance and Attitudes of General Chemistry Students. *International Journal of Chemistry Education Research*, 3(October), 53–59. <https://doi.org/10.20885/ijcer.vol3.iss2.art1>

18. TCAO. (2008). *The Supplemental Instruction supervisor's manual*. The University of Missouri Press.

19. UniversityOfFlorida. (n.d.). *What is Supplemental Instruction?* [https://academicresources.clas.ufl.edu/tutoring/study-groups/#:~:text=Supplemental Instruction \(SI\) \(sometimes,with challenging courses each semester.](https://academicresources.clas.ufl.edu/tutoring/study-groups/#:~:text=Supplemental Instruction (SI) (sometimes,with challenging courses each semester.)